

Advies

Prioriteitennota Visserij 2019-2024

Bron foto: ILVO – Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek.

Brussel, 28 mei 2019

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij adviseert de beleidsmakers, in hoofdzaak de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, over landbouw en visserij in de brede zin van het woord. De adviezen, zoals vastgesteld door de belanghebbenden vertegenwoordigd in de adviesraad, passen in een gedragen politieke besluitvorming.

Advies op eigen initiatief: 25 dagen

Advies verleend aan: Koen Van den Heuvel – Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw; Philippe De Backer – federaal minister van Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post, belast met Administratieve Vereenvoudiging, Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee; kopie aan Patricia De Clercq – secretaris-generaal van het departement Landbouw en Visserij; kopie aan Joris Relaes – administrateur-generaal van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO).

Decretale opdracht: SALV-decreet van 6 juli 2007, art. 4 (SAR-functie)

Goedkeuring raad: 28 mei 2019

Adviesnummer: 2019-08

Contactpersoon: Koen Carels – kcarels@serv.be - 02 209 01 35

Dossierhouder: Pieter De Graef – pdgraef@serv.be - 02 209 01 38

Inhoud

Inhoud	3
Inleiding.....	4
Krachtlijnen.....	5
Prioriteiten voor het visserijbeleid 2019-2024	7
1 Nood aan een toekomstgericht beleidskader	8
2 Sociaaleconomisch perspectief.....	9
3 Ruimte	10
4 Duurzaamheid.....	11
5 Communicatie en marketing	12
6 Onderzoek, beleid en praktijk.....	13
Bibliografie.....	14
Lijst met figuren en tabellen.....	15

Inleiding

De Technische Werkcommissie Visserij van de SALV richt de blik vooruit en wenst naar aanleiding van de verkiezingen op 26 mei 2019 en de komende regeringsvorming op Vlaams en federaal niveau haar aandachtspunten voor het visserijbeleid aan de toekomstige beleidsmakers kenbaar te maken. Deze prioriteitennota wil inspiratie kunnen bieden voor de opmaak van het Vlaamse beleid inzake visserij en van het federale beleid inzake leefmilieu en ruimtebeheer in het Belgische deel van de Noordzee (BNZ) voor de periode 2019-2024.

De TWV bereidde tijdens haar vergadering van 2 mei 2019 deze prioriteitennota voor, besprak op 15 mei 2019 een ontwerpversie ervan en keurde deze via schriftelijke procedure op 28 mei 2019 goed. De SALV bekrachtigde de prioriteitennota visserij in een gelijktijdige schriftelijke procedure op 28 mei 2019.

Krachtlijnen

Visserij heeft een aantal sterke troeven die toekomstperspectief bieden aan de sector. Duurzaam beheer van de visbestanden (waartoe de sector inspanningen levert) maken vis immers tot een 100% hernieuwbare natuurlijke rijkdom. Bovendien zit de consumptie van vis in de lift. De sector kampt echter ook met uitdagingen op korte en lange termijn die onzekerheid met zich meebrengen en die de investeringsbereidheid kunnen bedreigen. Daarom stelt de SALV een prioriteitennota visserij samen om belangrijke beleidsthema's voor de sector onder de aandacht van de beleidsmakers te brengen met het oog op de opmaak van het Vlaamse visserijbeleid en het federale beleid inzake leefmilieu en ruimtebeheer op zee voor de periode 2019-2024. Een coherent en motiverend visserijbeleid dat samen met de sector inspeelt op de toekomstkansen is nodig, opdat de visserijsector, als wezenlijk kenmerk van een Noordzeeland, ook in Vlaanderen en België zijn rol kan blijven spelen.

De SALV formuleert zijn prioriteiten onder zes grote thema's:

1. Een adequaat en toekomstgericht beleidskader dat zich ent op de Europees vastgestelde GVB-doelstellingen is nodig om de toekomstkansen te borgen in wisselwerking met de uitdagingen. De complexe beleidsomgeving en beslissingsvorming maken een adequate onderlinge afstemming tussen beleidsniveaus tot een noodzaak.
2. Het herdynamiseren van de visserijsector vanuit een focus op de economische leefbaarheid is volgens de SALV primordiaal bij het uitzetten van de sociaaleconomische beleidslijnen. Belangrijke aandrijvers daarvoor zijn innovatie en modernisering, instroom bevorderen en samenwerking stimuleren. Ook de uitbouw van een kleinschalige commerciële kustvisserij kan een toegevoegde waarde bieden. In wisselwerking met deze aandrijvers moeten kustgemeenschappen de juiste infrastructuur kunnen uitbouwen.
3. Ruimte om te vissen, met een toegang tot en minstens het behoud van cruciale visgronden en verkenning van mogelijk nieuwe visgrondopportunities, en dit binnen de ecologische grenzen, is voor de sector van het grootste belang. Dit vergt een nauwgezette opvolging. Het beleid moet erover waken dat de Vlaamse visserij en maricultuur een uitgebalanceerde plaats behoudt naast de andere economische en ruimtelijke actoren. Een goede wisselwerking tussen alle betrokken beleidsniveaus en een correcte toepassing van het visserijeffectenrapport is noodzakelijk om visserijruimte te vrijwaren binnen het Belgische deel van de Noordzee. De SALV vraagt aan de Belgische vertegenwoordiging binnen Europese beleidsniveaus verantwoordelijk voor ruimte op zee om een afdoende visserijgerichte benadering aan de dag te leggen.
4. De SALV vraagt opties te verkennen om de ecologische duurzaamheid van de visserij te verhogen door in te zetten op selectiviteit van visvangst. De raad omarmt de verderzetting van '*Visserij Verduurzaamt*' tot bij de consument en beklemtoont het belang van een correcte ondersteuning van deze duurzaamheidserkenning. Stimulansen voor projecten met meerwaarde voor klimaat of natuurbescherming en voor extra inspanningen van vissers voor de bescherming van het mariene milieu kunnen de rol van de visser als '*guardian of the sea*' versterken. Ook dient het effect van klimaatverandering in kaart gebracht te worden, zodat gerichte adaptatiestrategieën (waaronder het behoud van de mogelijkheid tot diversificatie via de spreiding van visgronden en variatie in vangstmogelijkheden) kunnen worden ontwikkeld. De raad vraagt, met deze aspecten van duurzaamheid voor ogen, tijdig te starten met de voorbereiding van het nieuwe derde Convenant voor Duurzame Visserij.

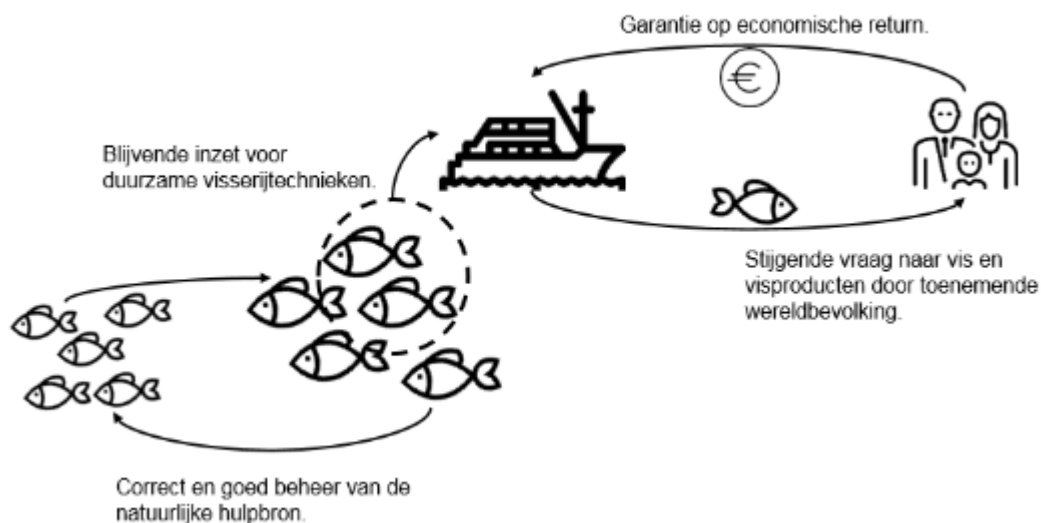
5. De diverse en kwaliteitsvolle Belgische visserij- en aquacultuurproducten met blijvend effect differentiëren van importvis vergt een uitgekende strategie met permanente evaluatie en dito bijsturing. '*Visserij Verduurzaamt*' als sterk lokaal merk biedt volgens de raad kansen. Ook flexibiliteit van communicatie- en marketingstrategieën om vlot in te kunnen spelen op een kansrijk momentum maakt daar deel van uit.
6. De uitbouw van een interactief platform waar onderzoek, beleid en visserij- en aquacultuurpraktijk elkaar ontmoeten, zal niet alleen informatie vanuit onderzoek en beleid vlot tot bij de visser en aquacultuurproducent brengen, maar ook de omgekeerde informatiestroom mogelijk maken. Inhoudelijk kan zulke wisselwerking zich richten op visserij- en aquacultuurmaterie in het bijzonder en meer algemeen op het bredere thema van het mariene milieu. Los van onderzoek is er bovendien nood aan kennisgeving, sensibilisering en een eenvormige handhaving om een gelijk speelveld te creëren voor vissers.

Prioriteiten voor het visserijbeleid 2019-2024

[1] Er is toekomst voor de Vlaamse visserij... De raad wenst te beklemtonen dat de visserij een aantal troeven omvat die toekomstperspectief aan de sector bieden. De inspanningen van de sector die bijdragen tot een duurzaam beheer van de visbestanden ('*Visserij Verduurzaamt*') maken vis tot een 100% hernieuwbare natuurlijke rijkdom als basis voor een economisch rendabele ketenwerking. De sector werkt bovendien in een vraagmarkt, wat verdere kansen schept tot een goed economisch verhaal. Een coherent en motiverend visserijbeleid dat samen met de sector inspeelt op deze toekomstkansen is nodig, opdat de visserijsector, als wezenlijk kenmerk van een Noordzeeland, ook in Vlaanderen en België zijn rol kan blijven spelen.

[2] ... maar de sector kampt met uitdagingen op korte en lange termijn die een grote onzekerheid met zich meebrengen. Daarbij denkt de raad onder meer aan de aanslepende onzekerheid over brexit, aan de effecten van klimaatverandering op de (migratie van) visbestanden, aan beleidskeuzes die uitdagingen stellen aan de concrete praktijkimplementatie (bv. de aanlandingsverplichting), naast de structurele problemen die de visserijsector ondervindt inzake instroom en modernisering. **Deze uitdagingen kunnen een bedreiging zijn voor de investeringsbereidheid in de sector.**

Figuur 1. Schematische voorstelling van de duurzame zeevisserijsector 2030

Bron: [SALV, Verkennende nota. Er is een toekomst voor de Vlaamse visserij in 2030, Brussel, 2017.](#)

[3] Het SALV-acquis maakt onverminderd deel uit van deze prioriteitennota. In het bijzonder vestigt de SALV de aandacht op volgende door de SALV in de voorbije jaren vastgestelde adviezen:

- [SALV, Advies. Strategische hoofdlijnen voor Vlaams visserijprogramma 2021-2027, Brussel, 2019](#) (hierna benoemd als 'advies OP 2021-2027')
- [SALV, Advies. Marien Ruimtelijk Plan 2020-2026, Brussel, 2018](#) (hierna benoemd als 'advies MRP 2020-2026')

- ▀ [SALV, Verkennende nota. Er is een toekomst voor de Vlaamse visserij in 2030, Brussel, 2017](#) (hierna benoemd als 'toekomstverkenning 2030')

De SALV brengt met deze prioriteitennota belangrijke beleidsthema's met betrekking tot de visserijsector onder de aandacht van de beleidsmakers met het oog op de opmaak van het Vlaamse beleid inzake visserij en van het federale beleid inzake leefmilieu en ruimtebeheer in het Belgische deel van de Noordzee (BNZ) voor de periode 2019-2024. Gezien de complexe materie is de raad steeds bereid om nadere toelichting te geven bij deze prioriteitennota.

1 Nood aan een toekomstgericht beleidskader

[4] De raad vraagt een hernieuwde aandacht voor alle pijlers van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid: duurzaamheid in al haar aspecten en de bijdrage van visserij en aquacultuur tot de voedselvoorziening en voedselzekerheid. De GVB-verordening stelt als centrale doelstelling immers dat *“het gemeenschappelijk visserijbeleid [...] er borg voor [staat] dat de activiteiten in het kader van de visserij en de aquacultuur uit ecologisch oogpunt langdurig duurzaam zijn en worden beheerd op een manier die strookt met de doelstellingen voordelen te realiseren op economisch en sociaal gebied en op het gebied van werkgelegenheid alsmede bij te dragen tot de beschikbaarheid van voedselvoorraden”*.¹

[5] Om de toekomstkansen voor de Vlaamse visserij (zoals vermeld in [1]) te borgen in wisselwerking met de uitdagingen op korte en lange termijn (zie [2]), vraagt de raad om een adequaat en toekomstgericht beleidskader, dat zich ent op de Europees vastgestelde GVB-doelstellingen. In haar vorige legislatuur heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden een toekomstvisie op lange termijn (i.e. *Visie 2050: een langetermijnstrategie voor Vlaanderen*) op te zetten en invulling te geven aan de 2030-agenda voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties en zijn zeventien globale Sustainable Development Goals met *Vizier 2030. Een 2030-doelstellingenkader voor Vlaanderen*. De visserijdoelstelling binnen *Vizier 2030* luidt: *“Tegen 2030 is de visvangst op een doeltreffende manier gereguleerd en zijn op wetenschap gebaseerde beheerplannen geïmplementeerd om de visvoorraden zo snel mogelijk te herstellen, op zijn minst op niveaus die een maximale duurzame opbrengst kunnen garanderen zoals bepaald door hun biologische kenmerken.”* De raad stelt vast dat ondanks zijn vraag om deze doelstelling beter te laten sporen met de recente inspanningen van de sector zoals binnen *‘Visserij Verduurzaamt’*² tot uiting wordt gebracht,³ de betreffende passage in de definitieve versie ongewijzigd is gebleven. **De raad vraagt aldus om bij de implementatie van *Vizier 2030* een zodanige invulling aan de visserijdoelstelling te bieden die de actuele**

¹ [Verordening \(EU\) Nr. 1380/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 inzake het gemeenschappelijk visserijbeleid](#), artikel 2, punt 1.

² *‘Visserij Verduurzaamt’* is een verduurzamingstraject van de Belgische visserijvloot, waarvan de erkenning aan reders wordt verleend indien aan een basisnorm wordt voldaan en een engagementsverklaring wordt onderschreven; *‘Valduvis’* staat voor *‘Valorisatie van duurzaam gevangen vis’* en is een tool door ILVO ontwikkeld om op basis van veertien indicatoren de duurzaamheidsinspanningen op ecologisch, sociaal en economisch vlak binnen de visserij te meten, zie: <https://valduvis.be/nl/>.

³ Zie [SALV, Advies. Vizier 2030, Brussel, 2018](#), p. 24; deze aanbeveling van de SALV vormde tevens het onderwerp van een parlementaire vraag van Sabine Vermeulen aan minister Joke Schauvliege: [Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van het Vlaams Parlement, Vraag om uitleg over de visserijdoelstelling in de visienota ‘Vizier 2030’ van Sabine Vermeulen aan minister Joke Schauvliege, 1864 \(2017-2018\), Brussel, 2018](#).

inspanningen op het vlak van verduurzaming erkent en ondersteunt, die zich primordiaal richt op de GVB-doelstellingen en die op urgente en structurele uitdagingen van de visserijsector anticipeert.

[6] De raad wijst tevens op de complexe beleidsomgeving en beslissingsvorming (i.e. visserij(gerelateerde)bevoegdheden over meerdere beleidsniveaus) en vraagt naar adequate onderlinge afstemming en een studie over administratieve vereenvoudiging in het werkveld van de visserij.

2 Sociaaleconomisch perspectief

[7] Het herdynamiseren van de visserijsector vanuit een focus op de economische leefbaarheid dient volgens de SALV het primordiale uitgangspunt te vormen bij het uitzetten van de sociaaleconomische beleidslijnen. Het aantal professionele vissersvaartuigen in Vlaanderen is sinds 2000 met de helft gedaald. Bestaande reders hebben het vaak moeilijk om een (familiale) opvolger te vinden. Gelet op de hoge exploitatiekosten en de grote investeringsbedragen die met de aanschaf van een vaartuig gepaard gaan, zijn de drempels om in de zeezijde van de visserijsector in te stappen niet onaanzienlijk. De drempels veruitwendigen zich in een verdere veroudering van de vloot.⁴ **Het herdynamiseren kan volgens de raad door het beleid aangezwengeld worden door:**⁵

a. Innovatie en modernisering. De raad beaamt de volgende stelling in het VIRA'18: '*een modernisering van de vloot dringt zich op*'.⁶ Dit kan in het algemeen door handvaten te voorzien om innovatie te stimuleren die alle aspecten van duurzaamheid ten goede komt. In het bijzonder vraagt de SALV om alle mogelijke beleidsopties te verkennen om steunmogelijkheden in te bouwen op vaartuigen die verouderde vaartuigen vervangen binnen de bestaande vangstcapaciteit. De raad is tevens van mening dat het inzetten op innovatie en de modernisering van de vloot in belangrijke mate zal bijdragen aan de klimaatmitigerende inspanningen van de sector. Er zullen binnen de bestaande vangstcapaciteit efficiëntiewinsten kunnen geboekt worden op het vlak van brandstofverbruik en dito uitstootgassen wanneer verouderde vaartuigen vervangen kunnen worden.

b. Instroom bevorderen. Een starterssteun voor jonge vissers die in een correcte verhouding staat met het aankoop-/overnamebedrag van een doorsnee vissersvaartuig kan volgens de SALV bijdragen aan deze doelstelling. Bovendien zouden externe investeerders met interesse in de sector, evenzeer als reders die zelf de praktijkuitvoering van de visserijactiviteiten managen, op basis van een gedegen projectkwaliteit aanspraak moeten kunnen maken op adequate steunmogelijkheden.

Om aan de arbeidskrachte in de hele visserijketen (zowel de zeezijde als de landzijde) een antwoord te bieden, vraagt de raad om de oprichting en ondersteuning van een competentiecentrum voor visserij, waarin gezamenlijke initiatieven voor werving en opleiding doorheen de hele keten samen worden aangeboden.

⁴ [Tom Van Bogaert en Jonathan Platteau \(eds.\), Uitdagingen voor de Vlaamse visserij. VIRA 2018, Vlaamse overheid, departement Landbouw en Visserij, Brussel 2018](#) (verder VIRA'18), p. 22-23.

⁵ Zie in hoofdzaak [Advies OP 2021-2027](#), p. 21-24.

⁶ [VIRA'18](#), p. 23.

c. Samenwerking stimuleren. Beleidsondersteuning dient op dusdanige wijze georganiseerd te worden dat samenwerkingsverbanden in de visserijketen kunnen worden versterkt en dat tevens gezamenlijke initiatieven over de sectoren van visserij en aquacultuur heen kansen krijgen.

d. Kleinschalige commerciële kustvisserij. De SALV meent dat de uitbouw van een volwaardige kleinschalige commerciële kustvisserij (bijvoorbeeld door de overstap van recreatieve naar commerciële visserij) een toegevoegde waarde kan hebben. Volgens de raad kan dergelijke verbreding van de visserijactiviteit, mede door het leveren van maatschappelijke diensten mits een billijke vergoeding voor de inspanningen, de visserijsector positief onder de aandacht van het brede consumentenpubliek brengen.

[8] De raad meent dat in wisselwerking met [7] kustgemeenschappen in staat moeten gesteld worden om de juiste infrastructuur uit te bouwen. Nieuwe ontwikkelingen binnen de visserij, de maricultuur en de blauwe economie moeten immers door de kustgemeenschappen beantwoord kunnen worden met de nodige infrastructuur, waaronder pakhuizen, coördinerende bureaus voor de bemanning van onderhouds- en oogstschepen (maricultuur), dataverzameling, verwerking en vermarkting van visserij- en aquacultuurproducten, verkoop ervan op het eerste punt van aanlanding (korte keten), efficiënte logistiek, onderhoudsinfrastructuur voor vissers- en maricultuurvaartuigen.⁷

3 Ruimte

[9] Toegang tot en minstens het behoud van cruciale visgronden en verkenning van mogelijk nieuwe visgrondopportuniteiten, en dit binnen de ecologische grenzen, is voor de sector van het grootste belang. Dit vergt een nauwgezette opvolging. De brexit is hiervan een voorbeeld bij uitstek die – in alle mogelijke scenario's – noopt tot het behoud van een status quo van de toegang tot de visgronden, van de verdeling van de visserijmogelijkheden en van een gezamenlijk duurzaam visserijbeheer.

[10] Waak erover dat de Vlaamse visserij en maricultuur een uitgebalanceerde plaats behoudt naast de andere economische en ruimtelijke actoren.⁸

[11] Een goede wisselwerking tussen alle betrokken beleidsniveaus (Vlaams, federaal) is cruciaal (vooral voor de kustvisserij) teneinde de noodzakelijke ruimte en vismigratie te waarborgen om binnen het Belgisch deel van de Noordzee (BNZ) te vissen.

[12] De SALV vraagt aan de Belgische vertegenwoordiging binnen de Europese beleidsniveaus verantwoordelijk voor ruimte op zee om een visserijgerichte benadering voldoende hoog op de prioriteitenlijst te plaatsen.

[13] Een correcte toepassing van het visserijeffectenrapport voor vergunningsplichtige activiteiten in het BNZ is een noodzakelijke voorwaarde om visserijruimte te vrijwaren. De SALV stelt vast dat deels op zijn advies over het marien ruimtelijk plan (MRP) 2020-2026 werd ingegaan:⁹ het MRP 2020-2026 voorziet immers een VER (visserijeffectenrapport) als

⁷ [Advies OP 2021-2027](#), p. 24-25; vergelijk met [Toekomstverkenning 2030](#), p. 14-15.

⁸ [Toekomstverkenning 2030](#), p. 14-15.

⁹ [Advies MRP 2020-2026](#), p. 18-19.

onderdeel van de milieueffectenrapportage bij de vergunningsprocedure van elke vergunningsplichtige activiteit binnen de zes zeemijl te rekenen vanaf de basislijn.

MRP 2020-2026, bijlage 3 “Acties tot uitvoering van het marien ruimtelijk plan”

De minister tot wiens bevoegdheid de bescherming van het mariene milieu behoort, zal een visserijeffectenrapport in de milieuvergunningprocedure invoegen. Dit visserijeffectenrapport dat opgesteld dient te worden voor vergunningsplichtige activiteiten, binnen de zes zeemijl te rekenen vanaf de basislijn, zal gebeuren volgens de richtlijnen van de BMM en bevat minimaal volgend te onderzoeken informatie:

- *Aantal vaartuigen per type visserij dat van het gebied gebruik maakt (gekwantificeerd, bv. dagen/jaar gevist, km vistrack in het gebied), en volledige gebied dat door deze vaartuigen gebruikt wordt (oppervlakte, km vistrack, ...);*
- *Aanvoer per soort uit het gebied en uit het totaal beviste gebied, per type visserij;*
- *Besomming, zijnde de totale bruto-opbrengst van de tijdens de zeereis gerealiseerde vangst;*
- *Technische aspecten m.b.t. de impact van de te vergunnen activiteit op visserij (verhoogde afstand tot visgrond, veiligheid, etc.);*
- *Alternatieven voor eventueel verlies aan visgrond (bv. alternatieve visserijtechniek);*
- *Mitigerende maatregelen.*

4 Duurzaamheid

[14] Verken opties om de ecologische duurzaamheid van de visserij te verhogen door in te zetten op de selectiviteit van visvangst en ondersteun praktijktoepassingen die ongewenste bijvangsten minimaliseren wanneer uit onderzoek blijkt dat ze effectief zijn. Zulk onderzoek is volop aan de gang. Aan ILVO loopt bijvoorbeeld het project *COMBITUIG*,¹⁰ waarbij wetenschappers en vissers samen uitzoeken welke combinatie van maatregelen de beste resultaten geeft voor specifieke vaartuigen of visgronden. In het onderzoek worden technische aanpassingen aan het vistuig onderzocht, tactische keuzes van de visser verkend om plaats waar en tijdstip waarop de netten worden uitgeworpen ‘slimmer’ (aan de hand van dataverzameling en -analyse) te kiezen en wordt de nog meer doorgedreven piste van ‘*real-time closures*’ of zeer tijdelijke sluitingen nader onderzocht (met de vaststelling dat dit systeem nog heel wat technische ontwikkeling vergt).¹¹ Een ander voorbeeld is het Benthis-nationaal project om de impact van de verschillende vistechnieken op de verschillende habitats in kaart te brengen.¹²

[15] De SALV omarmt de verderzetting van ‘Visserij Verduurzaamt’ tot bij de consument en beklemtoont het belang van een correcte ondersteuning voor het welslagen van deze duurzaamheidserkenning. Met *Visserij Verduurzaamt* en de bijhorende Valduvis-tool heeft de visserijsector een instrument in handen dat in tegenstelling tot andere

¹⁰ [ILVO, Bijvangsten reduceren en overleving verbeteren: technische innovaties gecombineerd \(project COMBITUIG\).](#)

¹¹ Vissers die op en bepaalde plaats veel bijvangst binnenhalen hebben technisch de mogelijkheid om dat onmiddellijk (real time) te delen met collega’s en coördinerende instanties. Andere vissers ontlopen daardoor het nadeel van veel ongewenste bijvangst. Een dergelijk systeem vergt nog heel wat technische ontwikkeling; zie Sven S. Uhlmann *et al.*, *The European landing obligation*.

¹² [ILVO, Benthis-nationaal \(onderzoeksproject\).](#)

labels alle aspecten van duurzaamheid (ecologisch, sociaal, economisch) in ogenschouw neemt en de duurzaamheidsinspanningen van de sector kenbaar maakt. Het stapsgewijs opschalen van *Visserij Verduurzaamt* langsheen de keten, waarvoor de eerste initiatieven binnen het huidige project opgezet worden,¹³ vereist harde garanties voor de traceerbaarheid tot wanneer de consument de vis aankoopt. De nodige middelen moeten worden vrijgemaakt om het opzetten en het verder opvolgen van zulk traceerbaarheidssysteem mogelijk te maken. Dit houdt ook in dat er blijvend ingezet wordt op het verbetertraject binnen de sector zelf.

[16] De rol van de visser als ‘guardian of the sea’ kan volgens de SALV met stimulansen versterkt worden. De raad denkt onder meer aan projecten met meerwaarde voor klimaat of natuurbescherming en voor vissers die vrijwillig een actieve en extra bijdrage leveren aan de bescherming van het mariene milieu.¹⁴ De raad vraagt extra middelen te voorzien om het visserijonderwijs aan te passen, zodat de toekomstige vissers ‘ecosysteemgerichte visserij’ als basiskennis meekrijgen tijdens de opleiding.

[17] Onderzoek nauwgezet het effect van de klimaatverandering op (de migratie van) die visbestanden in die visgebieden die van belang zijn voor de sector, zodat gerichte adaptatiestrategieën kunnen worden ontwikkeld. De klimaatverandering kan een wijziging van de samenstelling van de visbestanden in bepaalde visgebieden met zich meebrengen en dusdanig ingrijpen op de organisatie van de visserijsector. Met de bijdrage van de visserij aan de voedselvoorziening en de ecologische, sociale en economische pijlers van het GVB indachtig, dienen volgens de SALV de klimaateffecten op de visserij grondig in kaart gebracht te worden, opdat de sector aanpassingsscenario’s kan afwegen. De verspreide visgronden en de gevarieerde vangstmogelijkheden zijn steeds een troef geweest voor de Belgische visserijsector met het oog op diversificatie. Op alle beleidsniveaus dient de mogelijkheid voor innovatieve aanpassingen (bv. andere vistechnieken) open gehouden te worden, opdat met het oog op adaptatie deze troef niet verloren raakt.

[18] Met voorgaande adviespunten voor ogen vraagt de SALV om tijdig van start te gaan met de voorbereiding van het nieuwe derde Convenant voor Duurzame Visserij, in opvolging van het huidige *Maatschappelijk Convenant in uitvoering van de doelstellingen van Vistraject*,¹⁵ dat zijn looptijd in 2020 beëindigd ziet. Volgens de raad dient opnieuw aandacht te gaan naar alle pijlers van duurzaamheid – economisch, sociaal en ecologisch – opdat zij evenwaardig en evenredig in het volgende Convenant aan bod zouden komen. In een toekomstgerichte, duurzame visserij interageren deze pijlers immers evenwichtig en gelijkwaardig met elkaar en versterken ze elkaar.

5 Communicatie en marketing

[19] De diverse en kwaliteitsvolle Belgische visserij- en aquacultuurproducten met blijvend effect differentiëren van importvis vergt een uitgekende strategie met permanente evaluatie en dito bijsturing. Door zijn opschaling van een B2B- naar een B2C-

¹³ ‘*MaViTrans*’ staat voor ‘*Markterkenning voor een Visserij in Transitie*’ en heeft als doelstelling een breed gedragen duurzaamheidserkenning voor de Belgische visserij te implementeren die gebaseerd is op de duurzaamheidsbeoordelingen op vaartuigniveau, gegenereerd door de Valduvis-tool.

¹⁴ Cf. [Advies OP 2021-2027](#), p.22.

¹⁵ [Tweede Convenant voor Duurzame Visserij](#).

erkenning biedt ‘*Visserij Verduurzaamt*’ kansen om als sterk lokaal merk in de markt gezet te worden.

[20] De raad vraagt dat communicatie- en marketingstrategieën een zekere mate van flexibiliteit inbouwen om vlot te kunnen inspelen op bepaalde opportuniteiten via campagnes die op korte tijd kunnen gelanceerd worden. Naast de generieke, op voorhand ingeplande campagnes zou positieve media-aandacht of een relevant nieuwsfeit over Belgische visserij- of aquacultuurproducten moeten aangegrepen kunnen worden via marketingcampagnes *ad hoc*.¹⁶ In relatie tot communicatie en marketing verwijst de raad tevens naar de gemeenschappelijke marktordening voor visserij- en aquacultuurproducten (GMO) als onderdeel van het GVB waarin erkende producentenorganisaties als hoekstenen worden omschreven voor het bereiken van de beleidsdoelen.¹⁷ Hiervoor is het productie- en marketingplan, dat wordt opgemaakt in samenwerking met de Vlaamse veilingen, een belangrijke referentie. De raad is er ook voorstander van dat het beleid de werking van de VLAM blijvend ondersteunt.

6 Onderzoek, beleid en praktijk

[21] De raad pleit voor de uitbouw van een interactief platform waar onderzoek, beleid en visserij- en aquacultuurpraktijk elkaar ontmoeten voor een optimale inhoudelijke wisselwerking. De interactieve omgeving zal niet alleen informatie vanuit onderzoek en beleid vlot tot bij de visser en aquacultuurproducent brengen, maar tevens de omgekeerde informatiestroom van praktijk naar onderzoek en beleid mogelijk maken. De inhoudelijke wisselwerking kan zich richten op visserij- en aquacultuurmaterie in het bijzonder en meer algemeen op het bredere thema van het mariene milieu (waaronder bijvoorbeeld onderzoek en inzichten over klimaatadaptatie, onderzoek over de impact van de recreatieve visserij op het mariene milieu). Wat klimaatadaptatie betreft, verwijst de raad naar het Aquavalue-rapport dat de mogelijkheden van maricultuur als zeeverende functie en daarbij de integratie met passieve kustvisserij in het Belgisch deel van de Noordzee vermeldt.¹⁸

Los van onderzoek is er bovendien nood aan kennisgeving, sensibilisering en een eenvormige handhaving om een gelijk speelveld te creëren voor vissers.

¹⁶ Cf. [Advies OP 2021-2027](#), p. 25.

¹⁷ Verordening (EU) Nr. 1380/2013 (GVB) en Verordening (EU) Nr. 1379/2013 (GMO).

¹⁸ [AquaValue, Roadmap geïntegreerde aquacultuur voor Vlaanderen, 2015](#), p. 25.

Bibliografie

[AquaValue, Roadmap geïntegreerde aquacultuur voor Vlaanderen, 2015.](#)

[Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van het Vlaams Parlement, Vraag om uitleg over de visserijdoelstelling in de visienota 'Vizier 2030' van Sabine Vermeulen aan minister Joke Schauvliege, 1864 \(2017-2018\), Brussel, 2018.](#)

[ILVO, Bijvangst reduceren en overleving verbeteren: technische innovaties gecombineerd \(project COMBITUIG\), 2017-doorlopend.](#)

[ILVO, Benthis-nationaal \(onderzoeksproject\), 2018-2020.](#)

[MaViTrans – Markterkenning voor een Visserij in Transitie.](#)

[SALV, Advies. Marien Ruimtelijk Plan 2020-2026, Brussel, 2018.](#)

[SALV, Advies. Strategische hoofdlijnen voor Vlaams visserijprogramma 2021-2027, Brussel, 2019.](#)

[SALV, Verkennende nota. Er is een toekomst voor de Vlaamse visserij in 2030, Brussel, 2017.](#)

[Tweede Convenant voor Duurzame Visserij.](#)

Uhlmann, Sven S. et al., *The European landing obligation. Reducing discards in complex, multi-species and multi-jurisdictional fisheries*, New York, 2019.

[Van Bogaert, Tom en Jonathan Platteau \(eds.\), Uitdagingen voor de Vlaamse visserij. VIRA 2018, Vlaamse overheid, departement Landbouw en Visserij, Brussel 2018.](#)

[Verordening \(EU\) Nr. 1379/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 houdende een gemeenschappelijke marktordening voor visserijproducten en aquacultuurproducten.](#)

[Verordening \(EU\) Nr. 1380/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 inzake het gemeenschappelijk visserijbeleid.](#)

Lijst met figuren en tabellen

Figuren

Figuur 1. Schematische voorstelling van de duurzame zeevisserijsector 2030	7
--	---